

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 28 Απριλίου 2021

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α¹

Στο κείμενο παρουσιάζονται διάφορες μορφές παραβίασης των δικαιωμάτων της γυναίκας. Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες υφίστανται μισθολογικές διακρίσεις και οδηγούνται στην ανεργία περισσότερο από τους άνδρες, ενώ επωμίζονται το μεγαλύτερο μέρος των οικογενειακών καθηκόντων. Ταυτόχρονα, για τις μονογονεϊκές οικογένειες δεν προβλέπεται οικονομική ενίσχυση από το κράτος, οπότε περιθωριοποιούνται. Αλλοδαπές βιώνουν πολύμορφη εκμετάλλευση και ηλικιωμένες εγκαταλείπονται, μολονότι ευάλωτες. Καταλήγοντας, καταγράφονται φαινόμενα συζυγικής βίας, τα οποία επιφέρουν την εξόντωση των γυναικών. (68 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

B1.² Η ομιλήτρια στο Κείμενο Ι θίγει την ανισότητα που εξακολουθεί να υφίσταται ανάμεσα στα φύλα, η οποία, όπως υποστηρίζει, εντείνεται σε περιόδους κρίσης. Μεταξύ άλλων, η ανισότητα αυτή γίνεται έντονα φανερή σε εργασιακό επίπεδο, εφόσον οι γυναίκες συνήθως αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες, σημειώνουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, ενώ παράλληλα αναλαμβάνουν και όλες τις οικιακές και οικογενειακές υποχρεώσεις. («Σε συνθήκες κρίσης... να πλανάται αμείλικτο». 1^η§) Η συντάκτρια του Κειμένου ΙΙ αναφέρεται κι εκείνη στην ανισότητα που παρατηρείται ανάμεσα στα φύλα, εστιάζοντας στα εργασιακά δικαιώματα των γυναικών και ιδίως στην αποκλειστική ανάληψη των οικιακών εργασιών από εκείνες. Αν και αρκετοί άντρες προσφέρουν στο σπίτι, αυτό δεν αποτελεί μια γενική συνθήκη· η πλειοψηφία τους δεν αναλαμβάνει τις καθημερινές οικιακές εργασίες, ενώ πολύ σπάνια θα επωμιστεί το βάρος της φροντίδας ενός ηλικιωμένου. («Ακόμα κι όταν οι άντρες... της φροντίδας ηλικιωμένων προσώπων». 3^η§) Οι γυναίκες, λοιπόν, δέχονται τα περισσότερα οικογενειακά βάρη, με αποτέλεσμα να πλήττονται κοινωνικά και ψυχικά.

¹ Η εκφώνηση του θέματος ακολουθεί τις ενδεικτικές εκφωνήσεις για το πρώτο θέμα, οδηγίες του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020.

² Άσκηση συγκριτικής εξέτασης κειμένων σύμφωνα με τις οδηγίες του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020.

(«Οι γυναίκες... πέντε χρόνια». 3^η) Καταλήγοντας, η ομιλήτρια του Κειμένου Ι και η συντάκτρια του Κειμένου ΙΙ συμφωνούν ως προς την ανισότητα που βιώνει η σύγχρονη γυναίκα σε εργασιακό και ενδοοικογενειακό επίπεδο.

B2.³ Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη δεύτερη παράγραφο επιθυμεί να αναδείξει τα βαθύτερα αίτια που δικαιολογούν την ενδοοικογενειακή βία πέρα από τα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα, εξαιτίας των οποίων επηρεάζεται η ψυχολογία κι ο κοινωνικός ρόλος της γυναίκας (Όπως έχει παρατηρηθεί... παρά γενεσιουργοί παράγοντες). (4 μονάδες)

Για το λόγο αυτό, επέλεξε να αναπτύξει μέρος της παραγράφου με τη μέθοδο της αιτιολόγησης (Και αυτό γιατί... μεταξύ των φύλων). Συγκεκριμένα, παρατίθενται ως βαθύτερα αίτια «η κυριαρχία των πατριαρχικών δομών, ο προκαθορισμός των έμφυλων ρόλων και οι διακρίσεις μεταξύ των φύλων». Συμπληρωματικά, αξιοποίησε τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος, για να καταδείξει τις ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίες απορρέουν από τα παραπάνω βαθύτερα αίτιά της. Κατά συνέπεια, «συμβαίνει συχνά οι γυναίκες να εσωτερικεύουν τα κοινωνικά πρότυπα που δικαιολογούν την κακοποίησή τους και να αποδέχονται όχι μόνο τη συναισθηματική και οικονομική τους καταπίεση, μέσω των οποίων ασκείται πάνω τους εξουσία και έλεγχος, αλλά και τη σωματική βία σε βάρος τους, επειδή δεν είναι «επαρκείς» σύντροφοι, μητέρες, ή κόρες. Κι έτσι σωματίζουν και υπομένουν, με σοβαρότατες επιπτώσεις για την σωματική και την ψυχική τους υγεία». ⁴ (6 μονάδες)

B3.⁵ α) Σωστή απάντηση: β) βεβαιότητα. (2 μονάδες)

Η βεβαιότητα προκύπτει από τη χρήση οριστικής έγκλισης («καλυτερεύουν, κάνουν»). (2 μονάδες)

Για να δηλώσει δυνατότητα μετατρέπεται ως εξής:

«Σήμερα όμως μπορεί/ (ίσως) να καλυτερεύσουν τα πράγματα. Οι άντρες σταδιακά μπορεί/ (ίσως) να κάνουν σε μεγαλύτερο βαθμό όσα τους αναλογούν». ⁶ (4 μονάδες)

³ Η εκφώνηση του θέματος για την πρόθεση του συγγραφέα ακολουθεί τις οδηγίες του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020.

⁴ Για τους τρόπους ανάπτυξης παραγράφου, βλ. «Εμείς και οι άλλοι» ΔΙΚΤΥΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 2019, «Διόφαντος», σ. 172

⁵ Η εκφώνηση του θέματος ακολουθεί τις οδηγίες του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020 και τις συμπληρωματικές οδηγίες/ Άσκηση Β3 στο 3^ο Ενδεικτικό Κριτήριο Αξιολόγησης για τη Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Γ' τάξης Γενικού Λυκείου του ΙΕΠ, Νοέμβριος 2020.

⁶ Για την απάντηση αναφορικά με την τροπικότητα βλ. «Εμείς και οι άλλοι» ΔΙΚΤΥΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 2019, «Διόφαντος», σ. 171 και www.study4exams.gr

Β3.⁷ β) Με τη χρήση α' πληθυντικού προσώπου (προσθέσουμε, βλέπουμε) προσδίδεται καθολικότητα στον λόγο και παράλληλα δημιουργείται κλίμα οικειότητας μεταξύ πομπού και δέκτη, αφού η ομιλήτρια δεν ξεχωρίζει τον εαυτό της από το σύνολο. Τέλος, το ύφος του αποσπάσματος καθίσταται άμεσο, ζωντανό και παραστατικό.

Για να καταστεί το ύφος πιο απρόσωπο και επίσημο θα αξιοποιηθούν το γ' ρηματικό πρόσωπο και η παθητική σύνταξη στη χρήση των ρηματικών τύπων:

«Αν σε όλα αυτά προστεθούν και τα ανησυχητικά φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας που αυξήθηκαν κατά την περίοδο της καραντίνας και παραμένουν εξαιρετικά υψηλά, γίνεται φανερό/ αντιληπτό ότι δημιουργείται ένα κλίμα εκρήκτικό που εξουθενώνει τις γυναίκες».

ΘΕΜΑ Γ⁸

Το κρίσιμο θέμα που τίγεται στον μονόλογο της γυναίκας είναι η αποξένωση του ζευγαριού στο τυπικό πατριαρχικό μοντέλο οικογένειας, με αποτέλεσμα αυτή να διακατέχεται από ανείπωτα απωθημένα. Η ίδια, μάλιστα, αισθάνεται να ασφυκτιά από το πλήθος των καθηκόντων και την έλλειψη επικοινωνίας, σε σημείο να απειλείται με συναισθηματική απονέκρωση. Στο πλαίσιο του εσωτερικού μονόλογου μέσω του οποίου εκθέτει τα παράπονά της, η επανάληψη του «Γιατί;» φανερώνει την αδιαφορία και την απροθυμία του συζύγου της να επικοινωνήσει ουσιαστικά μαζί της δείχνοντας τον απαραίτητο σεβασμό. Ο ίδιος φαίνεται ότι αδυνατεί να κατανοήσει την ανάγκη να αλλάξει, ώστε η σχέση τους να βελτιωθεί, γεγονός που αισθητοποιείται με την ερώτηση «Τάχα και γιατί... θ' αλλάξω κι εγώ;». Με την εναλλαγή α' και β' προσώπου «Γιάννη, πρόσεξε... δεν θα με ρωτήσουν κι όταν τελειώσουν, όταν σβήσουν» στο πλαίσιο ενός εικονικού διαλόγου αποτυπώνεται η συναισθηματική αποσύνδεσή της από τον Γιάννη, ο οποίος παρομοιάζεται με θάνατο «Εσύ είσαι μεταμορφωμένος ο θάνατος». Με μία ηχηρή αντίθεση «Κι εγώ θέλω να ζήσω.» εκδηλώνει το απωθημένο της να ζήσει χωρίς δεσμεύσεις.⁹

Πράγματι, στην εποχή μας, παρά τις προσπάθειες που γίνονται, ώστε να εξισωθούν τα δύο φύλα, παρατηρούνται έντονα παρόμοιες πατριαρχικές αντιλήψεις

⁷ Η εκφώνηση του θέματος ακολουθεί τις συμπληρωματικές οδηγίες/ Άσκηση Β2 στο 3^ο Ενδεικτικό Κριτήριο Αξιολόγησης για τη Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Γ' τάξης Γενικού Λυκείου του ΙΕΠ, Νοέμβριος 2020.

⁸ Η εκφώνηση του θέματος ακολουθεί τις οδηγίες του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020 και τις συμπληρωματικές οδηγίες/ Ενδεικτικά Κριτήρια Αξιολόγησης για τη Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Γ' τάξης Γενικού Λυκείου του ΙΕΠ, Νοέμβριος 2020.

⁹ Η απάντηση είναι ενδεικτική και δίνεται για αξιοποίηση στο πλαίσιο της διδακτικής πράξης. Οι μαθητές δεν δεσμεύονται στον αριθμό των κειμενικών δεικτών και θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες, αρκεί να συνδέονται με το θέμα του διηγήματος. Αυτονόητα πρέπει να τηρηθεί το όριο λέξεων που ζητείται.

που υποβαθμίζουν τη θέση της γυναίκας και μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας, αλλά και της κοινωνίας. Είναι επιτακτική η ανάγκη να καταπολεμηθούν αντίστοιχα στερεότυπα και να εδραιωθεί ο σεβασμός.
(220 λέξεις)

ΘΕΜΑ Δ¹⁰

ΟΔΗΓΙΕΣ

Κειμενικό είδος: Επιχειρηματολογικό κείμενο¹¹.

Κειμενικός τύπος: Ομιλία (αναμένονται στοιχεία προφορικότητας, πχ. Προσφώνηση κι αποφώνηση, α' πρόσωπο...)

Προκειμένου οι μαθητές να υποστηρίξουν την αναγκαιότητα καλλιέργειας του σεβασμού μέσα στην οικογένεια αναμένεται 1^ο να αναφερθούν στην αξία του σεβασμού (δηλ. τι διδάσκει ο σεβασμός στον άνθρωπο) ή εναλλακτικά να παρουσιάσουν τα φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα σεβασμού στην εποχή μας. 2^ο αναμένεται να εστιάσουν στην αξία της οικογένειας (γιατί δηλ. ο σεβασμός πρέπει να καλλιεργείται ειδικά μέσα σε αυτήν). Απαιτείται, η αξιοποίηση των ιδεών των κειμένων αναφοράς (τα οποία ενσωματώνονται στο κείμενο).¹²

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητό ακροατήριο,

στο πλαίσιο της εκδήλωσης για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας στην οποία έχω τη χαρά να συμμετέχω, θεωρώ σκόπιμο να εστιάσουμε στον σεβασμό στα δικαιώματά της τόσο στο κοινωνικό όσο και στο οικογενειακό περιβάλλον. Παρά την αναγνωρισμένη αξία του σεβασμού, ως θεμέλιο των διαπροσωπικών σχέσεων, δεν αποτελεί κοινωνική πραγματικότητα, όπως αποτυπώνεται και στα αυξημένα αδιέξοδα, με τα οποία έρχεται αντιμέτωπη η σύγχρονη οικογένεια. Το γεγονός αυτό ανάγει τον σεβασμό σε επιτακτική ανάγκη.

¹⁰ Η διατύπωση του θέματος ακολουθεί τις ενδεικτικές εκφωνήσεις θεμάτων παραγωγής λόγου του ΙΕΠ, Οκτώβριος 2020.

¹¹ Για το συγκεκριμένο κειμενικό είδος βλ. «Εμείς και οι άλλοι» ΔΙΚΤΥΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 2019, «Διόφαντος», σ. 167- 169.

¹² Κ. Αδαλόγλου, Α. Αυδή, Ν. Γρηγοριάδης, Α. Δανιήλ, Ι. Ζερβού, Ε. Λόππα, Έκφραση - Έκθεση (Τεύχος Γ'), ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», για τον σεβασμό σ. 153- 154 και για την οικογένεια σ. 197.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Η εκτίμηση που αισθάνεται καθένας πρώτα για τον εαυτό του κι έπειτα για τους άλλους καθορίζει τη συμπεριφορά του έχοντας σημαντικό αντίκτυπο στις κοινωνικές δραστηριότητές του. Αναλυτικότερα, η αναγκαιότητα καλλιέργειας του σεβασμού αναδεικνύεται από όσα μας προσφέρει.

1. Χάρη στον σεβασμό το άτομο αναγνωρίζει την αξία της ανθρώπινης ζωής και την προστατεύει συμβάλλοντας γενικότερα στην προάσπιση των δικαιωμάτων¹³ του ανθρώπου.
2. Ο άνθρωπος ηθικοποιείται κι αποκτά ευαισθησία, μαθαίνει να εκτιμά τον μόχθο του άλλου, οπότε δεν επιδίδεται σε μειωτικές συμπεριφορές εναντίον συνανθρώπων του, κατανοώντας ότι από την απαξίωση τους, ο ίδιος δεν θα αυτοπροβληθεί.
3. Εκείνος που σέβεται συνειδητά τους συνανθρώπους του είναι σε θέση να θέτει από κοινού στόχους, να συνεργάζεται για την υλοποίησή τους, να προσφέρει και να δέχεται βοήθεια. Αντιλαμβάνεται, με αυτόν τον τρόπο, την αξία της αλληλεγγύης, σημαντικού στοιχείου για την πρόοδο της κοινωνίας.
4. Μαθαίνει να αποδέχεται τη διαφορετικότητα, γεγονός που τον καθιστά ανεκτικό, ώστε να αναγνωρίζει το δικαίωμα της προσωπικής επιλογής του «άλλου».
5. Απεγκλωβίζεται από στερεοτυπικές και ρατσιστικές αντιλήψεις, μεταξύ των οποίων και τα σεξιστικά πρότυπα, προάγει την ισότητα των φύλων καταρχάς στην οικογένειά του. Έτσι, διαμορφώνεται κλίμα συναίνεσης, ηρεμίας και συνεργασίας, το οποίο διαχέεται στην κοινωνία.
6. Όταν καλλιεργείται ο σεβασμός προς το ευρύτερο περιβάλλον, οι άνθρωποι μυούνται στην εκούσια και συνειδητή τήρηση των νόμων, συμβάλλοντας στην ευρυθμία του δημοκρατικού πολιτεύματος.
7. Αποκτώντας αυτοσεβασμό, το άτομο ελέγχει τις έμφυτες ορμές του κι αποφεύγει συμπεριφορές που «δεν τιμούν την ανθρωπιά του», όπως κάθε μορφή βίας, λεκτική ή σωματική, χωρίς παράλληλα να την αποδέχεται παθητικά. Είναι σε θέση να αυτοπροστατεύεται επιλέγοντας τους ανθρώπους που συναναστρέφεται.

ή

Εναλλακτικά για το 1^ο σκέλος:

¹³ Με πλάγια γράμματα παρατίθενται τα σημεία που αξιοποιήθηκαν από τα κείμενα αναφοράς.

Αναλυτικότερα, η αναγκαιότητα καλλιέργειας του σεβασμού ακόμη και στις «ανεπτυγμένες» κοινωνίες των Δυτικών χωρών, όπως η δική μας, αναδεικνύεται εστιάζοντας σε όλα εκείνα τα φαινόμενα παθογένειας τόσο στο πλαίσιο της οικογένειας όσο και ευρύτερα.

1. Η ανθρώπινη ζωή απαξιώνεται, γεγονός που αποδεικνύεται από εγκληματικές ενέργειες, όπως οι δολοφονίες. Ειδικότερα το τελευταίο διάστημα με τον όρο «γυναικοκτονία» περιγράφονται δολοφονίες γυναικών, οι οποίες θεωρούνται από τους δράστες κατώτερες, οπότε τιμωρούνται στην περίπτωση που προβάλλουν το ανάστημά τους διεκδικώντας καλύτερες συνθήκες ζωής.
2. Φαινόμενα σεξουαλικής παρενόχλησης ή και κακοποίησης με θύματα γυναίκες κι άνδρες, ενηλίκους και παιδιά καταδεικνύουν την απανθρωποποίηση κι αποκτήνωση που επικρατεί, εφόσον οι θύτες, άνθρωποι συχνά με εξουσία, επιβάλλουν τη δύναμή τους ανενδοίαστα σε όποιον αξιολογούν ως αδύναμο.
3. Εξαιτίας της αυθαιρεσίας μέρους της εργοδοσίας πλήττονται καίρια δικαιώματα των εργαζομένων, οι οποίοι σε κάποιες περιπτώσεις εργάζονται περισσότερο αλλά αμείβονται με πενιχρούς μισθούς, γεγονός που δείχνει την έλλειψη σεβασμού στον ανθρώπινο μόχθο.
4. Η άνιση κατανομή των εργασιών μέσα στο σπίτι κι η συνακόλουθη επιβάρυνση της γυναίκας με πολλαπλούς ρόλους και καθήκοντα, στα οποία αυτονόητα οφείλει να αντεπεξέλθει υπερβαίνοντας τα όριά της, διαμορφώνουν την εσφαλμένη αντίληψη ότι δεν είναι ισότιμη με τον άνδρα.
5. Γονείς συμπεριφέρονται με ανώριμότητα κι αδιαφορούν για την αγωγή των παιδιών τους χωρίς να υπολογίζουν τους κινδύνους που ελλοχεύουν για την ζωή και τις επιπτώσεις στην προσωπικότητα του παιδιού, άλλοι τα εγκαταλείπουν κι άλλοι τα εκμεταλλεύονται απαξιώνοντας την ανθρώπινη υπόστασή τους.
6. Συμπολίτες μας με αναπηρίες δυσκολεύονται καθημερινά εξαιτίας της αμεριμνησίας κι εγωιστικής συμπεριφοράς άλλων, γεγονός που αποκαλύπτει την έλλειψη αγωγής από την οικογένεια. Υφίσταται παράλληλα κι έλλειψη σεβασμού από μέρους του κράτους που δεν μεριμνά για τη φροντίδα, την εκπαίδευση και την επαγγελματική τους αποκατάσταση.
7. Ηλικιωμένοι απομονώνονται από τα νεότερα μέλη της οικογένειάς τους, ο χρόνος των οποίων μονοπωλείται από τις καθημερινές υποχρεώσεις και τα

προβλήματα. Έτσι, άνθρωποι μεγάλης ηλικίας ευάλωτοι και σε κάποιες περιπτώσεις χωρίς οικονομική ευχέρεια νιώθουν απόκληροι.

8. Οι δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων και η αδιαφορία των ισχυρών κρατών να σταματήσουν τον πόλεμο, εξαιτίας του οποίου οι άνθρωποι αυτοί εκπατρίστηκαν δείχνουν ότι τα ιδιοτελή συμφέροντα των υπερδυνάμεων προτάσσονται ενώ η ανθρώπινη ζωή δεν γίνεται σεβαστή.

Η αναγκαιότητα της εδραίωσης του σεβασμού στο πλαίσιο καταρχάς της οικογένειας σχετίζεται αυτονόητα με τον ρόλο της ως διαχρονικού φορέα αγωγής και κοινωνικοποίησης.

1. Οι γονείς, πέρα από την προστασία των παιδιών τους και τη διασφάλιση της επιβίωσης, συνιστούν διαρκή πρότυπα συμπεριφοράς μεταλαμπαδεύοντάς τους αξίες κι ιδανικά. Άλλωστε, τα βιώματα της παιδικής μας ηλικίας καθορίζουν σημαντικά την ηθική και τη συμπεριφορά μας απέναντι στους άλλους.
2. Η συναισθηματική ασφάλεια του παιδιού μέσα στην οικογένεια και το αίσθημα σεβασμού στο πρόσωπό του από τους γονείς και τα αδέρφια του συντελούν στην ανατροφή ώριμων κι ισορροπημένων ενηλίκων, οι οποίοι επιδεικνύουν κατανόηση στις ανάγκες των συνανθρώπων τους.
3. Το ιδεολογικό υπόβαθρο του νεαρού ατόμου διαμορφώνεται από την επίδραση των γονιών του, οι οποίοι οφείλουν να εμφυσούν τον ανθρωπισμό αποκαλύπτοντας πόσο επιβλαβείς είναι οι επιπτώσεις της μισαλλοδοξίας.
4. Στη διάρκεια της παιδικής ηλικίας, ο άνθρωπος, μέσω των γονιών του, συνειδητοποιεί την εθνική του ταυτότητα και κρίνεται σε μεγάλο βαθμό αν θα διαπνέεται από σεβασμό για τους άλλους λαούς.
5. Με την ανάθεση αρμοδιοτήτων και τον καταμερισμό εργασιών στο σπίτι, ο νέος καλλιεργεί την εργατικότητα και κατ' επέκταση μαθαίνει να εκτιμά τον μόχθο του άλλου αντιμετωπίζοντας, επίσης, ισότιμα το άλλο φύλο.
6. Από τη γέννησή τους, οι άνθρωποι χάρη στην οικογένεια ασκούνται στη συμβίωση με τους άλλους κατανοώντας τους κανόνες που πρέπει να τηρούν, ώστε να ζουν αρμονικά, ικανοποιώντας τις ανάγκες τους και πραγματοποιώντας τα όνειρά τους.
7. Η οικογένεια είναι ο πρώτος χώρος, όπου το παιδί έρχεται σε επαφή με τον πολιτισμό, αποκτά ερεθίσματα, ώστε να καλλιεργήσει το πνεύμα του και να διευρύνει τους ορίζοντές του οξύνοντας ταυτόχρονα την κριτική του ικανότητα. Αναπτύσσοντας, δηλαδή, την οξυδέρκεια και την ενσυναίσθηση,

θα στέκεται αρωγός στα προβλήματα των συνανθρώπων του και δεν θα τους επιβαρύνει επιδεικνύοντας αλαζονική συμπεριφορά.

8. Όταν οι γονείς είναι ακέραιοι κι έντιμοι χαρακτήρες μεγαλώνουν παιδιά ικανά να διατηρούν τις πεποιθήσεις τους και να τηρούν μια υγιή στάση ζωής, χωρίς να ετεροκαθορίζονται από τα υλιστικά πρότυπα και την προπαγάνδα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η απαξίωση της ανθρώπινης ζωής είναι ενδεικτική για το τέλμα στο οποίο βρίσκεται η κοινωνία μας, μια κοινωνία διαφορετική από αυτήν που ονειρευόμαστε. Ευθύνη όλων μας είναι να προσδώσουμε ποιότητα στην ζωή μας επιδεικνύοντας σεβασμό στα αυτονόητα δικαιώματα όχι μόνο των γυναικών αλλά κάθε ανθρώπου χωρίς περιορισμούς κι εξαιρέσεις.

Σας ευχαριστώ.¹⁴

¹⁴ Η απάντηση είναι ενδεικτική και δίνεται για αξιοποίηση στο πλαίσιο της διδακτικής πράξης. Αυτονόητα οι μαθητές θα πρέπει να τηρήσουν το όριο λέξεων που ζητείται.